

Rien van der Spek over het einde van het Productschap Tuinbouw

“De binding valt straks weg, de branche moet het zelf gaan doen”

Aan het einde van dit jaar worden de productschappen opgeheven en houdt ook het voor de hovenierswereld actieve Productschap Tuinbouw op te bestaan. Rien van der Spek, VHG-vakgroep lid en lid van de Sectorcommissie Hoveniers van het Productschap Tuinbouw, vreest het einde van de productschappen. “De productiesector zal het verdwijnen ervan zeker gaan merken.”

Als hovenier met meer dan 35 jaar ervaring weet Rien van der Spek wel van het reilen en zeilen in de groene sector. Met zijn zitting in de Vakgroep Hoveniers van Branchevereniging VHG en zijn lidmaat-

schap van de Sectorcommissie Hoveniers van het Productschap Tuinbouw (PT) is hij ook nog eens direct betrokken bij de doorontwikkeling van het vak. Door het afschaffen van de product-

schappen (zie kader ‘Het einde van de productschappen –RF.) komt er in ieder geval aan die laatste functie een einde. Tot spijt van Van der Spek: “We hebben in 2011 kritisch gekeken naar hoe het verder moet met het PT. De plannen voor de nieuwe organisatiestructuur stonden in de steigers toen besloten werd tot opheffing. Heel jammer. In de nieuwe organisatie zou veel meer verbinding worden gezocht tussen de vijf sectoren van het PT: Groenten & Fruit, Hoveniers, Bloemen, Bollen en Bomen. In het verleden werden veel projecten per sector geregeld en daar wilden we van af. Zo zouden we de gezamenlijke PR gaan doen en projecten ontwikkelen om de uitstoot van CO₂ en fijnstof aan te pakken.”

Efficiency

Van der Spek heeft lang gedacht dat de productschappen zouden overleven, ook omdat de verschillende productschappen onderling de verbinding zochten. “We hadden een efficiëncyslag in de structuur aangebracht: alle elf productschappen zouden bijvoorbeeld een gezamenlijke backoffice gaan delen. Helaas mocht dat niet baten.” Eén lichtpuntje ziet Van der Spek wel, zij het vanuit de optiek als VHG-betrokkene: “Via het PT werden veel projecten uitgevoerd voor alle hoveniers. Brancheorganisaties kunnen dit nu oppakken voor hun leden en zich daarmee beter profileren. Maar het feit blijft dat het collectief iets aanpakken en daarmee de hele sector ontwikkelen, wegvault.”

Kritiek

Niet iedereen zal een traan laten als het einde van de productschappen straks definitief is. Ook het sectorcommissielid kent de kritieken dat de organisaties te weinig democratisch zijn en de verplichte financiële bijdrage te hoog. “Dat leefde nog wel, maar is volgens mij vooral te wijten aan onduidelijkheid: er is gewoon te weinig bekend over het werk van bijvoorbeeld het PT bij de achterban. Kijk eens hoeveel energie wij bijvoorbeeld steken in goed onderwijs, dat doen we echt voor de hele sector! Bedrijven onderling en brancheorganisaties kunnen best veel zelf regelen, maar op een gegeven moment moet je er collectief staan. Kijk hoe rommelig het er in 2011 aan toeging toen in Duitsland de EHEC-bacterie opdook (deze variant van de E. coli-bacterie werd in mei 2011 gezien als de oorzaak van een aantal sterfgevallen in Hamburg. Als besmettingsbron werden aanvankelijk komkommers, taugé en spruitjes genoemd, naar later bleek ten onrechte –RF.), dat zou dankzij de productschappen in Nederland onmogelijk zijn. Wij kunnen gelijk een slagvaardig communicatieapparaat inzetten dat verwarring voorkomt. Wij zijn daar op voorbereid, in tegenstelling tot de Duitse deelstaten. De productiesector zal het verdwijnen van de productschappen dan ook zeker gaan merken.”

Hoogtepunten

Het Productschap Tuinbouw heeft de laatste jaren niet stilgezeten. Rien van der Spek kijkt met genoegen terug op de vele projecten en initiatieven die het levenslicht hebben gezien en dat ondanks de bescheiden positie van de sector Hoveniers binnen het PT. “De vakheffing voor onze sector is met ruim een miljoen euro erg laag. Binnen Bollen is dat bijvoorbeeld al dertig miljoen. Als hoveniers zijn wij dus een kleine speler maar konden we mooi meeliften met de andere sectoren. Het leidde bijvoorbeeld tot Groenkeur: het onafhankelijke kwaliteitskeurmerk voor de groene sector. “Dat hebben we met algemene middelen opgezet. Verder denk ik aan De Groene Stad en de stichting Entente Florale, waarmee we het belang van groen breed onder de aandacht brengen van overheden, bedrijfsleven en de burger. Met het HIC (voorheen Hove-

De elf productschappen zijn:

- Hoofdproductschap Akkerbouw
- Productschap Granen, Zaden en Peulvruchten
- Productschap Diervoeder
- Productschap Dranken
- Productschap Margarine, Vetten en Oliën
- Productschap voor Pluimvee en Eieren
- Productschap Tuinbouw
- Productschap voor Vee en Vlees
- Productschap Vis
- Productschap Wijn
- Productschap Zuivel

De voornaamste activiteiten van de productschappen zijn:

- Meepraten over regelgeving in de Nederlandse en Europese politiek
- Het financieren van onderzoek
- Het laten verzorgen van PR-activiteiten voor de sector (zoals in de groene sector het HIC, dat onder andere de verkiezing Tuin van het Jaar verzorgde)
- Het sectorbreed invoeren van efficiëny verhogende werkwijzen
- Meewerken aan richtlijnen ter verbetering van de kwaliteit en kwantiteit van de productie
- Het beheren van hygiënecodes
- Het in werking zetten van certificering

De productschappen hebben veel kritiek gekregen. Bedrijven klaagden over de hoge verplichte bijdrage en het weinig democratisch gehalte van de organisaties. Om daar iets aan te doen werd in 2011 besloten de organisatiestructuur van de productschappen aan te passen. Voordat de gevolgen daarvan merkbaar zouden worden besloot de Tweede Kamer in december 2011 de productschappen op te heffen en de heffing af te schaffen. VVD en PvdA maakten vorig jaar in hun regeerakkoord bekend dat dit aan het einde van het jaar gaat gebeuren. De publieke taken van de productschappen worden dan ondergebracht bij het ministerie van Economische Zaken. Het Productschap Tuinbouw ondersteunt dit jaar alleen nog projecten waarvan het voortbestaan ook in 2014 nog gegarandeerd is. Een voorbeeld is De Groene Stad. Van der Spek hoopt dat dit ook gaat lukken voor de tuinprijs en Entente Florale.

niers Informatie Centrum –RF.) hadden we het PR-apparaat van de sector. En we hebben het concept De Levende Tuin gestimuleerd: een andere manier van het inrichten van tuinen, met aandacht voor de leefomgeving, duurzame materialen en het stimuleren van biodiversiteit. Maar het PT was ook een platform voor ontmoeting. Zeker na de herstructurering van de organisatie lag er een goed toekomstperspectief. De bin-

ding valt straks weg, de branche zal moeten bekijken of we weer tot elkaar kunnen komen en in welke vorm dat moet gebeuren.” ■